

OTSUS

06.01.2021 nr 5-5/2021-001

Koondumisele nr 34/2020 Terminal Oil OÜ / AS Kroodi Terminal ja MK Kamion OÜ loa andmine

1. Koondumine

16.12.2020 esitas äriühingu Terminal Oil OÜ (registrikood 14732132) seaduslik esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Terminal Oil OÜ ja Kvare Invest OÜ (registrikood 10166894) ning Optio Capital OÜ (registrikood 12777047) 11.12.2020 aktsiate ja osa müügilepingu. Aktsiate ja osa müügilepingu kohaselt omandab Terminal Oil OÜ tehingu tulemusena 100% AS-i Kroodi Terminal (registrikood 10743363) aktsiatest ja 100% MK Kamion OÜ (registrikood 11918103) osadest.

Tehingu tulemusena kuuluvad äriühingud AS Kroodi Terminal ja MK Kamion OÜ koondumise teate esitanud Terminal Oil OÜ valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 17.12.2020 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Terminal Oil OÜ, AS Kroodi Terminal ja MK Kamion OÜ.

Terminal Oil OÜ on Eestis registreeritud äriühing, mille põhitegevuseks on mootorsõidukite rent ja haldus ning logistikateenuste pakkumine. Terminal Oil OÜ osanikeks on füüsilised isikud M.R. (isikukood [...]; osalus 60%), R.R. (isikukood [...]; äriühingu R.R. Investments OÜ kaudu osalus 20%), R.R.(isikukood [...]; äriühingu OÜ R&R Holding kaudu osalus 20%). Koondumise osalise Terminal Oil OÜ osanikud, ehk samad füüsilised isikud omavad osalusi (osalused erinevates kombinatsioonides, kas kõik isikud koos või mõned isikud koos või mõni isik eraldi) veel alljärgnevatel ettevõtjates (edaspidi käsitletud kui Terminal Grupi ettevõtjad, mis ei kuulu ühte konsolideerimisgruppi, kuid on omavahel seotud osanike kaudu):

- OÜ GALLUM KOMMERTS - valdusettevõtja, kelle põhitegevuseks on aktsiate haldamine ning hoonete ja rajatiste rentimine AS-le Tartu Terminal;
- AS Tartu Terminal – äriühingu OÜ GALLUM KOMMERTS tütarettevõtja, tegeleb naftasaaduste hoiustamise ning vedelkütuse hulgi- ja jaemüügiga Terminal Oil kaubamärgi all. Terminal Oil grupp kuuluvad tänaseks 24 tanklat/teenindusjaama üle Eesti ning kaks vedelkütuse terminali, mis asuvad Tartumaal Kärknas ning Harjumaal Maardus.
- R&R Real Estate OÜ - põhitegevuseks on kinnisvaraarendus ja rent, põhiliselt teenindusjaamade arendamine.
- Terminal Logistics OÜ - põhitegevuseks on mootorsõidukite haldus ja rent ning logistikateenuste pakkumine.

AS Kroodi Terminal on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab valitsevat mõju Kvara Invest OÜ. AS-i Kroodi Terminal asub Harjumaal Maardus ja pakub kergete naftasaaduste (vedelkütuse) ladustamisteenust ning vedelkütuse hulgimüüki.

MK Kamion OÜ on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab valitsevat mõju Optio Capital OÜ. MK Kamion OÜ tegutseb Eesti turul Profi Kütuse kaubamärgi all. MK Kamion OÜ põhitegevuseks on heledate naftasaaduste (vedelkütuse) hulgimüük ja transporditeenuste osutamine.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste koondumise teate esitamisele eelnenud majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne

туруоса või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise osalised Terminal Oil OÜ (sh Terminal Grupi ettevõtjad), AS Kroodi Terminal ja MK Kamion OÜ on Eestis tegevad vedelkütuse hulгимүүги ja vedelkütuse ladustamise valdkondades. Terminal Grupi kuuluva AS-i Tartu Terminal ja MK Kamion OÜ tegevused kattuvad vedelkütuse hulгимүүги osas ning AS-i Tartu Terminal ja AS-i Kroodi Terminal tegevused kattuvad vedelkütuse ladustamise osas.

Seega tekib koondumise osaliste äritegevuste vahel horisontaalne kattuvus vedelkütuse hulгимүүги ja vedelkütuse ladustamise kaubaturgudel.

Kuna koondumise osaliste tegevus on põhiliselt suunatud siseturule, ehk koondumise osalised ja nendega seotud ettevõtjad tegelevad terminaliteenuste osutamisega ning vedelkütuse hulгимүүгiga vaid Eestis asuvale ostjale, analüüsib Konkurentsiamet antud menetluses koondumise osaliste turuosasid vedelkütuse hulгимүүги ja vedelkütuse ladustamise kaubaturgudel ainult siseriiklikul tasandil. Seega hinnatakse koondumise osaliste positsiooni ja konkurentsiolukorda Eesti territooriumil.

Vedelkütuse hulгимүүги kaubaturg

Koondumise teate kohaselt ei ole täpsed andmed vedelkütuse hulгимүүги mahu kohta, mis ei sisaldaks müüdavat vedelkütust laevadele (*bunkerdamine*), lennukitele või välismaistele ettevõtjatele, vaid sisaldaks ainult siseriiklikku müüki Eestis asuvale ostjale, avalikult kättesaadavad. Seepärast tuginesid koondumise osalised vedelkütuse hulгимүүги kogu turumahu leidmiseks kasutades kümne suurema ettevõtja (sh koondumise osalised) 2019. majandusaasta aruannete põhised müügitulusid. Nende käibed kokku olid 2019. aastal ligikaudu 917 859 000 eurot. Koondumise osaliste hinnangul võivad moodustada kümme suuremat ettevõtjat koguturumahust umbes 98%.

Konkurentsiamet nõustub koondumise teate esitaja seisukohaga, et kuigi vedelkütuse hulгимүүги kaubaturul tegutsevate ettevõtjate käive tekib osaliselt müügist lõpptarbijale ja osaliselt müügist teistele edasimüüjatele, ei ole antud koondumise menetlemisel oluline anda hinnangut müükide jaotuse kohta nende kahe tasandi vahel.

Toetudes koondumise teates esitatud andmetele ning hinnates kümne suurema ettevõtja 2019. aasta majandusaasta aruannetest tulenevaid näitajaid vedelkütuse hulгимүүги kaubaturul Eestis, hindab Konkurentsiamet koondumise osaliste turuosa vastavas valdkonnas väiksemaks kui 15%. Seega ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses.

Vedelkütuse ladustamise kaubaturg

Eesti Vedelkütusevaru Agentuuri (OSPA) andmetel¹ tegutseb Eestis 19 suuremat vedelkütuse terminali, kus on võimalik transpordikütuseid ladustada ning hoiumahutite kogumaht on umbes 2 900 000 m³. Terminal Grupi ettevõtjate mahutite maht on 60 000 m³, AS Kroodi Terminal mahutite maht on 29 000 m³ ehk kokku on koondumise osaliste mahutite maht 89 000 m³, mis moodustab 3,1% kogu Eestis asuvast mahutipargist.

¹ <https://www.ospa.ee/et/kutuseturu-kirjeldus>

Koondumise osaliste turupositsiooni hindamiseks vedelkütuse ladustamise kaubaturul, esitasid koondumise osalised andmed vedelkütuse ladustamise kaubaturu kogumahu osas ka rahalises väljenduses, võttes aluseks kaubaturul tegutsevate ettevõtjate müügitulu vastavalt koodile EMTAK 52102 „Vedelike ja kütuste ladustamine“. Olulisemate konkurentide (kümme ettevõtjat) ja koondumise osaliste vedelkütuse ladustamise käive 2019. aastal oli kokku ligikaudu 73 632 000 eurot, mis võib koondumise osaliste hinnangul moodustada koguturumahust umbes 98%.

Toetudes koondumise teates esitatud andmetele ning hinnates kaheteistkümne suurema ettevõtja 2019. aasta majandusaasta aruannetest tulenevaid näitajaid vedelkütuse ladustamise kaubaturul Eestis, hindab Konkurentsiamet koondumise osaliste turuosa vastavas valdkonnas väiksemaks kui 5%. Seega ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses.

Koondumise osaliste tegevuste vahel on teatav vertikaalne seos, kuna AS Tartu Terminal tegeleb vedelkütuse jaemüügiga ning mistõttu tekib vertikaalne seos vedelkütuse hulgimüügi, vedelkütuse ladustamise ja vedelkütuse jaemüügi vahel.

Kuna AS Tartu Terminal osakaal vedelkütuse jaemüügi kaubaturul Eestis oli 2019. aastal väiksem kui 5% ning koondumine ei muuda oluliselt konkurentsitingimusi ühelgi kaubaturul, ei hinda Konkurentsiamet antud koondumise mõju vedelkütuse jaemüügi kaubaturule.

Kuivõrd käesoleva koondumise puhul ei teki horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturge juhendi tähenduses ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Konkurentsiamet nõustub koondumise teate esitaja seisukohaga, et koondumine ei too endaga kaasa olulist mõju Eesti vedelkütuse hulgimüügi, vedelkütuse ladustamise ja vedelkütuse jaemüügi kaubaturgudele, kuna koondumise osaliste ühised turuosad vastavatel kaubaturgudel Eestis on alla 15%. Ka koondumise järgselt tegutsevad nimetatud kaubaturgudel mitmed suured ettevõtjad. Oma suuremateks konkurentideks peavad koondumise osalised vedelkütuse hulgimüügi kaubaturul ORLEN Eesti OÜ, AKTSIASELTSi JETOIL, Neste Eesti Aktsiaseltsi, AS-i Alexela, OÜ PETKAM ning vedelkütuse ladustamise kaubaturul AS-i Alexela Logistics, AS-i Liwathon E.O.S., Aktsiaseltsi Olerex Terminal, Dekoil OÜ, Vesta Terminal Tallinn OÜ.

Kuigi koondumise osaliste vahel tekib ka vertikaalne seos vedelkütuse hulгимүүgi, vedelkütuse ladustamise ja vedelkütuse jaemүүgi vahel, siis tulenevalt koondumise osaliste väiksest osatähtsusest nimetatud kaubaturgudel, ei kahjusta antud koondumine konkurentsiolukorda vertikaalselt seotud kaubaturgudel.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Terminal Oil OÜ ja AS Kroodi Terminal ning MK Kamion OÜ koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 06.01.2021 otsuse nr 5-5/2021-001 ärakiri
on samane originaaliga.*

/Svetlana Ljutova/ 20.01.2021